

natukese aja tagant tuleb katsuda, ega ūli, mis ei ole veel pinda imendunud, ei ole hakanud paksenema. Kui ūli hakkab paksenema, tuleb see pinnalt maha pūhkida ja ūlitamine peatada. Liigne ūli, mis ei imendu enam puitu, pūhkige imava puuvillase lapi vōi kāsna maha, et pind oleks kergelt siidise lāikega. Linaūliga māardunud lapp vōi kāsna tuleb kindlasti pārast kasutamist panna vette vōi pōletada! Linaūli tekitab kangaga termilise reaktsiooni, mis pōhjustab materjali isesūttimise. Ūlitamist vōib korrata 5 pāeva mōōdudes.

3. Enne pinna kruntimist tuleb oksakohad katta ūhukese lakikihiga, sest need imavad rohkem linaūli ja vārvitud pinnale jāāksid muidu tumedad laigud. Katke oksakohad, vaigupesad ja klaasisooned šellaki vōi oksakohtade jaoks mōeldud lakiga. Kasutage selleks vāikest pintslit vōi poroloonitūkki. Kastke see laki sisse ning kandke lakki oksakohale ja vāikesele alale selle ūmber. Ārge laske tekkida lakiniredel ega lakitud ja lakkimata pinna vahelisel paksul lakipiiril. Klaasisooned lakkige peenikese pintsliga.

4. Kruntige pind linaūlivārviga, mida on lahjendatud vaigutārpentiniga (10–15%).

Tavaliselt tehakse seda eelnevalt linaūliga immutatud pindade puhul.

Segage linaūlivārv pulgaga korralikult lābi. Nōu loksutamisest ei pruugi piisata, sest linaūlivārvi pigmendid vōivad olla sadestunud nōu pōhja ja need ei lāhe loksutamisel vārvis ūhtlaselt laiali. Kui vārv on eriti paks (paksu koore konsistentsiga, mis voolab pulgalt vāga aeglaselt maha), lisage vaigutārpentini umbes 10% vārvi massist. Segage vārv uuesti hoolikalt lābi, kuni see on ūhtlane (vedela koore konsistentsiga, mis voolab pulgalt hāsti maha).

Kandke vārv pintsliga pinnale pikisuunas, kuid mitte kogu detaili laiukses. Seejārel hajutage vārv pintslī abil ūhukese kihina kogu detaili laiukses, suunaga kiududega risti. Vajaduse korral lisage pinnale vārvi. Pārast pinna ūhtlast kiududega risti katmist tōmmake see kuiva pintsliga kiududega paralleelselt (pikisuunas) ūle, et hajutada ristsuunalised vārvimistriibud ja saavutada ūhtlaselt ūhuke osaliselt kattev vārvikiht, mis ei varja āra puidu pinna loomulikku faktuuri. Krundikihil tuleb lasta kuivada vāhemalt 24 tundi.

5. Klaasige aknad linaūlikitiga.

Tuleb lasta välja lõigata klaasitavast ruudust 2 mm võrra väiksem klaasitükk. Enne kasutamist tuleb linaõlikitt hoolikalt käsitsi läbi segada ning muljuda katki kõik kriiditerad ja paksemad tükid, nii et tekib ühtlane mass, mis ei kleepu enam käte külge. Kandke linaõlikitt pahtlilabida või spetsiaalse kitinoaga õhukese (2–4 mm) kihina klaasisoonde. Asetage klaas ühtlaselt surudes kiti sisse (liigne linaõlikitt surutakse mööda klaasisoont välja). Kinnitage klaas, surudes paralleelselt klaasiga soonde peata naelad. Võib kasutada spetsiaalseid klaasiklambripüstoleid või klaasimiseks mõeldud vasktraati. Oluline on klaasi mitte ära kriimustada. Kui ruut on fikseeritud, keerake raam teistpidi ning lõigake pahtlilabidaga ära ja eemaldage liigne kitt, mis on klaasisoonest välja tulnud. Keerake raam ümber ja kandke kitinoaga klaasisoonde kogu selle laiuses ja sügavuses sirge joonena kitt, nii et klaasinaelad on kaetud. Pärast pealekandmist tasandage kitt. Tõmmake selleks vastu klaasi ja raami soone serva surutud kitinoaga paralleelselt soone pikisuunaga, eemaldades nii liigse linaõlikiti massi. Nurgad töödelge 45-kraadise nurga all.

Linaõlikitil tuleb lasta enne kruntimist 3 nädalat kuivada.

Kui aknad klaasitakse klaaspakettide ja klaasiliistudega ning isolatsioonimaterjalina kasutatakse silikooni, toimige järgmiselt. Töödelge liiste samamoodi nagu kõiki värvitud pindu. Tuleb kasutada värvitavat silikooni. Läbipaistev silikoon muutub pärast pealekandmist kollaseks, sest sellesse imendub värvist linaõli.

6. Kruntige teist korda.

Kandke krunt peale samasuguse tehnoloogia alusel nagu esimesel kruntimiskorral, kuid krundi teine kiht tuleb kanda ka linaõlikitile ja katta linaõlikiti klaasiga kokkupuutumise koht. Värv tuleb kanda mõlemalt poolt 1 mm ulatuses klaasile. Kui klaasimisel on kasutatud silikooni, tuleb ka see värvida. Värviga klaasile kandmisel võib kasutada teipi, mis tuleb kohe pärast värvimist eemaldada, sest teibi alla voolanud värv ei kuiva ära.

7. Värvige pind linaõlivärviga.

Segage värv enne kasutamist hoolikalt läbi. Veenduge, et nõu põhjas ei ole sadestunud värvipigmente. Alguses kandke värv koonilise pintsliga linaõlikitile, kattes värviga linaõlikiti ja värvi kokkupuutekohaga ning kandes värvi ka klaasile sirge joonena mitte rohkem kui 1–2 mm ulatuses. Siis kandke pintsliga värv väikesele alale värvitava pinnal

paralleelselt kiudude suunale, seejārel hõdruge pealekantud värv hoolikalt kogu pinna laiuselt puidukiududesse nende suunaga risti. Kui pind on ühtlaselt kaetud, hajutage tekkinud ristsuunalised pintslijäljed kuiva pintsliit puidukiududega paralleelselt tõmmates. Ei ole tarvis karta, et värv kuivab värvimise ajal ära ja seda ei saa enam hajutada. Värv kuivab väga aeglaselt ning sellega saab töötada rahulikult ja hoolikalt. Oluline on kanda värv peale õhukese ja ühtlase kihina.

Kui pind on pärast esimese värvikihi kuivamist ebaühtlase läikega ja värvikiht katab osaliselt, siis värvige uuesti. (Värvi katvus sõltub valitud toonist.)

Värvige pind uuesti vähemalt 3 päeva ehk 72 tunni möödudes. Enne uut värvimist veenduge, et värv on kuivanud.

Kandke teine värvikiht peale sama metoodika ja põhimõtete järgi nagu esimesel korral.

Pind, mis on linaõliga immutatud, linaõlivärviga krunditud ja kaks korda üle värvitud, on kvaliteetse värvkattega, mis kaitseb väga hästi keskkonna mõjude eest.

Eelnevalt immutamata ja kruntimata pinna värvimisel tuleb ühtlase ja katva värvikihi saamiseks värvida kolm korda.

Kārlis Rubenis

Restauraator, interjööri sisseseade ja esemete
restaureerimise spetsialist

7. aprill 2015